

Az óra menete	Módszerek, munkaformák, eszközök
<p><b>Előkészítés, szervezési feladatok</b> (óra előtti feladat)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Csoportok kijelölése</li> <li>• Könyvek, feladatlapok előkészítése</li> </ul> <p><b>I. A szövegtartalom előkészítése, a meglévő ismeretek számonkérése</b></p> <p><b>a) Az előzetes gyűjtőmunka ellenőrzése: Információgyűjtés az iskola könyvtáráról.</b> Célja a válaszok érthető és tömör megfogalmazása. Feladat: Beszélgessünk! A gyűjtőmunkátok alapján válaszoljatok a kérdéseimre! Kérdések:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Hol tartózkodunk most?</li> <li>• Kik használják ezt a könyvtárat?</li> <li>• Milyen helyiségekből áll a könyvtár?</li> <li>• Milyen berendezési tárgyakat találunk itt?</li> <li>• Kb. hány könyv található ebben a könyvtárban?</li> <li>• Ki szerzi be a könyveket?</li> <li>• Honnan szerzi be a könyveket .... néni?</li> <li>• Hogyan vannak csoportosítva itt a könyvek?</li> <li>• Mit lehet kölcsönözni?</li> </ul> <p>Értékelés szempontja: gyors, pontos válaszadás, alapos gyűjtőmunka</p> <p><b>b) A tanult ismeretek felelevenítése</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Zenehallgatás (reneszánsz kori muzsika) „A zene szárnyán repülünk az 1450-es évekbe!”</li> <li>• Ki uralkodott ekkor? (1458-1490 Hunyadi Mátyás)</li> <li>• Hol folytatott építkezéseket?</li> <li>• Mely építmény tette világhírűvé Budát? (A Mátyás által alapított könyvtár.)</li> </ul> <p>A történelem Bibliotheca Corviniana-nak nevezi. (bibliotheca –görög szó, jelentése: könyvtár, B. Corviniana=Hollós könyvtár)</p> <p><b>c) Célkitűzés:</b> Ismerkedjünk meg ezzel a híres könyvtárral a könyvek segítségével! Vajon milyen lehetett az akkori könyvtár?</p> <p><b>II. Ismerkedés Mátyás könyvtárával – szövegfeldolgozás</b></p> <p>A gyerekek 4-5 fős csoportokban dolgoznak. Az egyes csoportok feladata különböző. A feladatok nehézsége is különbözik (szö-</p>	<p>Beszélgetés, kérdés-felelet</p> <p><i>Gyerekek által végzett gyűjtőmunka a füzetben vagy feladatlapon.</i></p> <p>Frontálisan irányított osztálymunka</p> <p>Kérdés-felelet</p> <p>Tanítói közlés</p>

veghosszúság, kijelölt szöveget kell-e olvasnia a csoportnak, vagy magának kell a könyvben megkeresnie a feladatához illő részeket). A feladatok nehézsége szerint az órát differenciáltan szervezhetjük. A gyerekeknek a megszerzett információkat, ismereteket kell megosztaniuk osztálytársaikkal.

### 1. Szervezési feladatok:

**a) A munkavégzés sorrendjének megbeszélése** (célszerű táblán, pontokba szedve rögzíteni, így egész órán a gyerekek előtt lehet)

1. A csoport mely tagja, melyik könyvet (szövegrészt) olvassa.
2. A feladatlap kérdéseinek elolvasása.
3. A kijelölt, megadott részek figyelmes elolvasása.
4. A feladatlap kitöltése, közös megbeszélés.
5. Felkészülés a beszámolóra.

Szempontra a munkavégzéshez: A közös megbeszélésnél törekedjétek egymás véleményének meghallgatására!

**b) A csoportok feladatainak kijelölése, ismertetése. A feladat megértésének ellenőrzése**

Ismerkedjétek meg a feladatokkal! Olvassátok el!

A megértés ellenőrzése: a feladat elmondása.

1. csoport: Hunyadi Mátyás élete, a könyvtár megalapítása
2. csoport: A könyvtár épülete, berendezése, gyűjteménye
3. csoport: A kódexek készítése
4. csoport: A könyvtár használata, a könyvek beszerzése, tárolása

### 2. Csoportmunka

A szövegrészek pontos megjelölését és a feldolgozást segítő kérdéseket a gyerekek feladatlapon kapják meg.

**1. csoport: Hunyadi Mátyás élete, a könyvtár megalapítása**

**Szükséges könyvek, szövegrészek:**

- A magyar történelem nagy alakjai 2. rész 19. oldal (A szöveg elejétől a 7. bekezdés közepéig „a vatikáni könyvtár múltja felül!”)
- Szülőföldünk, Budapest – Egy külföldi követ levele Mátyás király budai könyvtarából 37. oldal (az első három bekezdés: „Tudom, nagyon (...) könyvtarából való.”)

**Feldolgozandó kérdések:**

- Hol és mikor született Hunyadi Mátyás?
- Ki volt az édesanyja?

*Tábla*

Utasítás, megbeszélés

Csoportos munkaforma  
Önálló munkavégzés

*Könyvek, feladatlapok*

- Ki volt a nevelője?
- Hány évesen koronázták királlyá?
- Hogy hívták Mátyás zsoldos seregét?
- Miért mondhatjuk, hogy Budát kulturális központtá emelte?
- Mit jelent a korvina szó?
- Miféle neveken ismerjük Mátyás királyt?

## **2. csoport: A könyvtár épülete, berendezése, gyűjteménye**

### **Szükséges könyvek, szövegek:**

- Bibliotheca Corviniana 12. oldal (2. bekezdés)
- Szülőföldünk, Budapest - Egy külföldi követ levele Mátyás király budai könyvtárából 37. oldal (4. bekezdés: „Messze földet (...) a polcokon!”)
- Olvasókönyv 69. oldal (3. és 4. bekezdés)

### **Feldolgozandó kérdések:**

- Hol helyezkedett el a könyvtár?
- Hány helyiségből állt?
- Mik díszítették a termet?
- Milyen berendezési tárgyai voltak a könyvtárnak? Miféle díszítmények ékesítették azokat?
- Milyen témájú könyvekből válogathattak az olvasók?

## **3. csoport: A kódexek készítése**

### **Szükséges könyvek, szövegek:**

- Könyves könyv 14-15. oldal (4-5. bekezdés: „Kezdetben (...) dolgai iránt.”)
- Képes krónika

### **Feldolgozandó kérdések:**

- Miből készült a pergamen?
- Mi volt a pergamen előnye a papirusztekercssel szemben?
- Mi a kódex?
- Milyen nyelven írták a kódexeket?
- Hogyan készítették a kódexeket? Milyen sorrendben folyt a munka? Számozással jelöljétek a helyes sorrendet!  
 \_\_\_\_\_ Iniciálé festése, képek festése  
 \_\_\_\_\_ Szövegírás (másolás)

- \_\_\_ Szegélyfestés
- \_\_\_ Ellenőrzés, összehasonlítás
- \_\_\_ A pergamen négyzetre vágása
- \_\_\_ Könyvkötés

- Hogyan alakult ki a könyv végső formája? Mutassátok be a Képes krónika segítségével!

#### **4. csoport: A könyvtár használata, a könyvek beszerzése, tárolása**

##### **Szükséges könyvek, szövegek:**

- Bibliotheca Corviniana 9. oldal (2. hasáb első bekezdés)
- Liliom és holló 70-71. oldal
- Külön szöveg a korvinák elhelyezéséről (saját fogalmazású anyag)
- Szülőföldünk, Budapest - Egy külföldi követ levele Mátyás király budai könyvtárából 37. oldal (6. bekezdés: „De nemcsak a (...) tudósai és költői.”)

##### **Feldolgozandó kérdések:**

- Kik használták a királyon kívül a könyvtárat?
- Ki volt a könyvtár tudós őre?
- Hogyan gyarapodott a könyvtár?
- Hány kötetből állt a királyi könyvtár?
- Hogyan helyezték el a különböző kötésű könyveket a polcokon?
- Mi történt a könyvtárral Mátyás halála után?

##### **Szöveg:**

Mátyás bársonyba kötött könyveinek van egy közös ismertetőjele. A könyvnek a kötés által nem védett, tehát kinyitható hosszoldalán színes festéssel díszített, jellegzetes aranymetszés van, melyen zöld, kék, rózsaszínű és sárga szalagfonadékok vagy leveles indák között a mű rövid címe olvasható. Ebből következik, hogy a könyvek a polcokon nem álltak, hanem heverték, mégpedig a bársonykötésűek a kötés gerincével a fal, metszésükkel a szemlélő felé.

A 43 eredeti bőrkötésű kódex mindegyikét Mátyás címere díszíti. A bőrkötés szélén lévő lyuk arról tanúskodik, hogy vékony ezüst- vagy aranylánccal voltak a polcaikhoz erősítve. A művek címét nem az első, hanem a hátsó kötéstáblára préselték, mégpedig annak felső részére. E bőrkötésű könyveket tehát rézsútosan állított és bársonnyal bevont polcdeszákakon, mellső táblájukra fektették, mert címük csak így tűnhetett szembe.

#### **3. Beszámoló a csoportban végzett munkáról**

A csoportok feladataik elvégzése után megosztják egymással a szerzett információkat. Minden csoport felkészül kérdései alapján a beszámolóra. A csoporttagok külön-külön keresik a választ egy-egy kérdésre, majd közösen megbeszélik azokat, így a csoport minden tagja ugyanazokat a dolgokat hallhatta a témával kapcsolatban. Minden csoportból egy-két tanuló számol be a többieknek.

megbeszélés, ellenőrzés, értékelés

Hallgassuk meg, mit tudott meg az 1.(2.3.4.) csoport .....!

#### **IV. Szintetizálás**

Mátyás király könyvtára címmel egy videofilm részletének megtekintése.  
Kódexlapok megfigyelése képek segítségével.

**Házi feladat:** Iniciálé tervezése saját kereszt- vagy vezetéknev betűjével.

#### **V. Értékelés (önértékelés és tanítói értékelés)**

Szemponyjai:

- A gyűjtött anyag pontossága
- A felkészülés önállósága
- A csoporton belüli együttműködés

*Videofilm, kódexlapok*